

ŠTEVERJANSKI VESTNIK

Števerjan, Trig Svoboda, 6

Izjaja enkrat na mesec

Izdaja S.K.P.D. »Francišek B. Sedej« iz Števerjana

Registriran na sodišču v Gorici, dne 7. marca 1969, števil. 72

UREDILCI: FRANKA PADOVAN, IVAN VOJNČIČ, DAMJAN TERPIN

UPRAVNI SVET: MIRKO HUMAR, BORIS HLAJNIK, EDI HLEDE (odgovorni urednik) — Lasten tisk

OPREMILO

ČLANI DRUŠTVA

SLIKA: DAVID PINTAR

Števerjan, januar-februar-marec 1987. leto XIX. Štev. 1

Dragi braicli!

ŠTEVERJANSKI VESTNIK prihaja letos na dan z zamudo. Krivdo gre pripisati tenničnim vzrokom.

Zato naj ne bodo žalostni tisti, ki se ga že toliko let veselijo in naj se ne veselijo tisti, ki ga ne morejo prenašati.

Vestnik bo namreč še nadalje izhajal.

To je že devetnajsto leto. Števerjanska mladina je namreč trdno odločena, da bo to delo nadaljevala v istem duhu, zvesta pravim, poštenim slovenskim tradicijam.

Spedizione in Abb. Postale Gr. IV - 70% - Autoriz. Prov.le PT GO

Periodico trimestrale gennaio-marzo 1987 n. 1

O pristnem veselju

Že je pred vrati predpust, ki mu Prešeren pravi "čas presneti" in ki bo s svojim veseljem in razposajenostjo kmalu prevzel vse: staro in mlado. Ali se more tudi kristjan v teh norih dneh skupaj z drugimi mirne vesti udeležiti pustnega veselja? Mislím, da more biti odgovor na to vprašanje samo eden: da, če so te norčije izraz pravega, pristnega veselja, če se z njimi ne pregrešimo zoper ljubezen do Boga in do bližnjega. Verni kristjan bi moral biti vesel človek, ki povsod prinaša pristno veselje.

Pravo veselje nam in bližnjemu pomaga, da se še bolje počutimo. Če znamo veselje deliti z drugimi, bomo s tem povečali tudi naše osebno veselje. Če znamo gojiti pravo veselje, bomo s tem ustvarili pogoje, da se izoblikuje družba, kjer se bo vsakdo dobro počutil in jo bodo vsi radi iskali.

Pri tem veselju je soudeležjen celoten človek z dušo in telesom. Kaj bi bil pust brez mask in maškar, brez bučnih pustnih sprevodov? Pri tem pa ples in glasba veselo vzdusje še stopnjujeta in tako nastane veselo počutje sproščenosti in vedrine.

Če se to veselje sprevrže bolj v veseljačenje in pusti za posledico "mačka", ne moremo reči, da je pristno.

Veselje ni pravo, če se hočemo zabavati na račun drugih, zlasti, če je ta zabava v resnici le plašč, ki hočemo z njim zakriti svoje zle namene, da hočemo, recimo, druge klevetati oz. obrekovati. Kdor časti sočloveka ne spoštuje, ne more biti vesel človek.

Omikan človek si za pust tudi ne privošči poceni veselja s tem, da bi smešil simbole, ki predstavljajo visoke verske, moralne in narodne vrednote.

Kako pa alkohol spada v ta "presneti čas"? Ne bi bilo modro izogibati se temu vprašanju, ko pa vidimo, da igra alkohol v teh dneh nemajhno vlogo. Saj je splošno znano, da ni malo takih ljudi, ki znajo biti veseli in se od srca nasmejati šele potem, ko so malo globlje pogledali v kozarec. V svetem pismu pa beremo v Sirahovi knjigi: "Radost srca in veselost je vino, če se o pravem času zmerno pije. Pijanost pa je past za nespametnega, slabi moč in zadaja mnoge rane" (31. 28. 30). S tem je vse povedano.

Veselje in humor sta si sorodna. Ljudje, ki so zraes polni humorja, se znajo iz sebe delati ti norca; od tega pa živi dobršen del pusta.

Veselje spada k našemu življenju kakor luč, zrak in sonce. Brez veselja bi morali shirati. Zato sme tudi pust imeti svoj prostor v našem življenju.

Tudi Jezus je bil vesel človek. Svoj prvi čudež je naredil na svatbi, ne samo zato, da je pomagal novoporočencema, pač pa tudi zato, da je povečal veselje med svati. Evangelisti nam poročajo, kako se je od srca razveselil nad svojim Očetom v nebesih in nad vsem, kar je ustvaril. Njegovo oznanilo imenujemo evangelij, t.j. veselo oznanilo.

Obilo tega svetega krščanskega veselja želim nam vsem za pustne dni. To veselje naj nam da je moči tudi za temne dni razočaranj, to veselje traja preko smrti. "Vaše srce se bo veselilo in vašega veselja vam ne bo nihče odvzel." (Jan 16, 22).

ANTON LAZAR

DVE KRAJŠI POROČILI

Miklavževanje

Tudi lanskega 6. decembra se je v Sedejevem domu odvijalo tradicionalno Miklavževanje. Na programu je bila igrice z naslovom "Miklavžev večer", ki jo je skrbno pripravila Jolanda Corsi. Nastopili so otroci, nagajivi hudički. sv. Miklavž pa je še obdaril otroke. V dvorani se je zbralo lepo število malčkov in njegovih staršev. nekateri so zelo pogumno stopili pred sv. Miklavža, drugi pa so bili bolj strahopetni. Pregnati so morali nadležne hudičke in prejeti darila, ki jim jih je prinesel sv. Miklavž. V zameno pa so morali nekaj zapeti, zmoliti ali kratkoma kaj povedati. Darila so bila različnih veliki, zavita v bleščeč papir. Ob koncu se je sivo-bradati mož zahvalil za sprejem, otrokom pa je naročil naj ostanejo pridni, naj ubogajo starše, naj jim pomagajo in naj radi molijo. Pred odhodom pa je še dejal: "Vidimo se čez leto dni!"

Mesani zbor pel v Žabnicah

Števerjanski mesani zbor je v nedeljo 4. januarja pel pri sv. maši v Žabnicah. Predstavil se je s programom božičnih pesmi, ki ga je želel posredovati tudi našim rojakom iz Kaniške doline. Med mašo, ki je postala že pol italijanska, pol slovenska, je izvajal lepe božične pesmi, katerih so bili domačini izredno veseli. Zbor je vodil Tomaž Tozon, orgljal pa je Herman Srebernič. Nastop je bil v obliki izleta, udeležila pa se ga je velika večina pevcev in pevk.

FINŽGARJEVA "VERIGA" V IZVEDBI DRAMSKE SKUPINE DRUŠTVA SEDEJ

Prešernov dan, 8. februar smo letos proslavili na posebej slovesen način. Z razliko od prireditev, ki jih je društvo priredilo v počastitev dneva slovenske kulture v preteklosti, je bila letošnja posebne vrste. Nišlo namreč za tradicionalno Prešernovo proslavo, pač pa se je tokrat predstavila dramska skupina našega društva, ki je po štirih letih molka spet oživila. Zadnjič se je predstavila z Linhartovo županovo Micko, s katero je nastopila v Števerjanu in po drugih krajih Goriške in Tržaške. Sledil je nekajletni molk, končno pa je bilo njeno delovanje vendarle obnovljeno. Saj drugače tudi ni moglo biti, ker je dramska dejavnost pač ena od tradicionalnih oblik kulturnega dela našega društva. Vsem je na er znana slavna postavitev Legijonarjev. Sploh so člani našega dru

stva vedno radi igrali. Že pred vojno so na vaških praznikih uprizarjali najrazličnejša dramska dela, pa tudi po njej, po obnovitvi delovanja našega društva. Naši dramski skupini so pri njenem delu od leta 1956, ko je bila uprizorjena Jalenova "Srenja", stali ob strani kot režiserji najprej kaplan Hilarij Citič, nato pokojni Mirko Filej, Aleksij Pre - garc "sedaj pa z nami dela in trpi Franko Žerjal", kot je povedal predsednik društva Marko Terčič ob začetku predstave.

Treba je priznati, da smo bili par tednov pred premiero dokaj zaskrbljeni nad delom dramske skupine, saj so bili tokrat vključeni vanjo novi, še zelo mladi igralci. Vendar pa smo s kaj kmalu prepričali, da bodo števerjanski igralci tudi tokrat uspešni. Prijetno so zaigra li in navdušili gledalce. Finžgarjeva drama je ena od takih del, ki so števerjanskemu ob - činstvu pri srcu. Gre za ljudsko odrsko delo, ki govori o navadi pravdanja za prazen nič - tokrat je šlo za staro verigo - kar prinese med sosede prepir in sovraštvo in privede na koncu celo do tragedije.

V igri so nastopili: Aleš Pintar, v vlogi deda Primoža, ki skuša nasprotujoče strani pomi - riti, a nakoncu sam podleže, ko hoče uničiti verigo, ki je predmet spora; Jelko Komjanc v vlogi enega od pravdačev, Marka; njegovo ženo Mino je upodobila Marinka Černic, ki je znala primerno zaigrati nekatere prizore obupane žene in matere. Njuna hči Micka je bila Fran - ka Padovan, ki je tokrat prvič igrala, a se je kljub temu lepo izkazala. Temperamentno in vlogi primerno se je predstavil Simon Komjanc, ki je igral Mejčiča. Markovega soseda in na - sprotnika v pravdi; izredno karakterno je Marko Černic predstavil lik Drnolca, tistega, ki je hujskal k pravdi, vlogo pomirjevalca in preudarnega človeka pa je uprizoril Lango Flo - rjan, kot kmet Tomažin. Brez strahu so stopili na oder in se lepo izkazali še Sandra Perše

kot Mejačeva žena Liza, Mihael Corsi, njun sin, Anamarija Škorjanc, kot dekla pri Markovih, Branko Terčič, snubač ter David Pintar, kot birič. Posebej velja omeniti nastop dveh osnovnošolcev, Saše Hlede in Janeza Terpina v vlogah malih Markovih oz. Mejačevih otrok. Nastopila sta brez strahu in ljubko podala svoji vlogi.

Omenimo naj še da je za glasbo in razsvetljavo poskrbel Simon Terpin, šepetalka pa je bila Anka Černic. Sceno, ki je bila deležna posebne pohvale so izdelali igralci sami, ob pomoči nekaterih članov društva. Zamisel zanjo in glavni delež pri njeni realizaciji pa je imel Jelko Komjanc.

Občinstvo, ki je napolnilo Sedejev dom prav do zadnjega kotička - toliko ljudi zlepa ne pomnimo v Sedejevem domu - je pozorno sledilo dogajanju na odru in z izredno velikodušnim aplavzom nagradilo igralce in režiserja Franka Žerjala. Premiere števerjanskih igralcev so se udeležili tudi obiskovalci iz Gorice in Tržaške, med njimi je bil tudi naš prijatelj in veliki igralec Stane Raztresen, ki je tudi pomagal pri maski. Po pravici povedano, si tolikšnega števila gledalcev res nismo pričakovali. Njihova množična prisotnost je bila v veliko zadoščenje vsem, ki so pri igri sodelovali in gotovo vzpodbuda za še kakšno premiero. Seveda bodo števerjanski igralci predstavili svoje delo še drugod. Prejeli so že namreč dve vabilu s Tržaškega, upajo pa tudi na morebitno gostovanje med koroškimi rojaki. Iz srca jim to želimo. Želimo pa jim še več novih uspehov s priporočilom, da bomo prihodnje leto lahko spet prisostvovali novi premieri.

da,ter

Post scriptum:

Premiera Finžgarjeve verige je bila v Števerjanu prav na dan, ko proslavljamo praznik slovenske kulture. To je tudi poudaril na začetku predsednik društva. Dan prej je bila v goriskem Kulturnem domu Prešernova proslava, ki jo je Primorski dnevnik označil kot "osrednjo". Po katerih kriterijih naj bi ta bila "osrednja" ni znano, vemo pa zagotovo, da je bilo v Števerjanu najmanj dvakrat toliko gledalcev, kot dan prej v Kulturnem domu v Gorici. Kljub temu pa Primorski dnevnik ni namenil niti ene vrstice svojega "dragocenega" prostora števerjanski prireditvi, kaj šele da bi poslal v Števerjan svojega fotografa, čeprav je bilo uredništvo o prireditvi dobro obveščeno. Medtem so števerjanski igralci na stopili tudi v Nabrežini in Mačkoljah. Tudi tokrat v Primorskem dnevniku niti besedice, "zmanjkal" jim je tudi traka za fotoaparat, tako da niso mogli posneti kake fotografije. Isto velja za njihove kolege na agenciji Alpe Adrija, ki pripravljajo vsakodnevno oddajo "Odprta meja". Zadnje čase iz zamejstva poročajo skoraj več o italijanskih prireditvah, kot o slovenskih. O delovanju našega društva so zadnjič poročali pred osmimi meseci, pa čeprav smo takrat priredili marsikaj. Verjetno stabilizacijski program v Jugoslaviji predvideva tudi štedenje s filmskim trakom, če prireditve ni od "ta pravih"...

Sedejeva proslava v Števerjanu

V sodelovanju z društvom M. Filej in Zvezo Slovenske Katoliške Prosvete iz Gorice, je društvo Sedej priredilo niz predavanj o zadnjem slovenskem goriškem nadškofu, Frančišku Borgi ji Sedeju. Predavanja so bila v mesecu novembru preteklega leta, ob četrtkih v Katoliškem domu v Gorici. Sodelovali so zgodovinarji in literati, ki so svoja izvajanja pripravili za Sedejev simpozij, ki ga je v septembru leta 1986 priredil rimski papeški zavod Slovenik. Tega simpozija, ki je bil strogo študijskega značaja, se ni moglo seveda udeležiti veliko ljudi, od tod torej potreba, da se tudi našemu občinstvu omogoči spoznanje tega velikega moža.

Števerjan je s Sedejevo rodbino tesno povezan, saj nosi naše društvo ime velikega slovenskega nadškofa, njegov nečak Ciril pa je bil za duhovnika v naši vasi in je za seboj pustil neizbrisno sled svojega plodnega dela.

Naše društvo se je tako odločilo, da priredi zaključni večer ciklusa predavanj o nadškofu z večerom, posvečenim njemu in njegovemu nečaku Cirilu.

Povabilo je torej mladega duhovnika Andreja Sedeja, nečaka bivšega števerjanskega duhovnika Cirila, ki je zelo številnim udeležencem govoril o obeh svojih slavnih prednikih.

Sedejevo domovino - Cerkljansko - pa je z besedo in diapozitivi predstavil prof. Tomaž Pavšič. Večer je popestril še mešani zbor, ki tudi sam nosi ime nadškofa Sedeja. Pod vodstvom T. Tozona je zapel tri pesmi, kot uvod v zelo uspel večer.

0°0'0"0°0

Števerjanska polnočnica v direktnem radijskem prenosu

Kot je bilo najavljeno, je letošnjo polnočnico direktno oddajal iz Števerjana slovenski tržaški radio. Zanj se je posebej pripravil mešani zbor, ki je bil tokrat pred izredno zahtevno nalogo. Ni lahko namreč peti, ko veš, da te poslušajo številni poslušalci vse od Kanalske doline, do Trsta. Pa je šlo, saj so se pevci kar dobro odrezali. Zbor je zaradi odstnosti Tomaža Tozona (ki je gostoval s Slovenskim oktetom na Kitajskem), vodil njegov brat Damijan ob orgelski spremljavi Hermana Sreberničarja. Trud, ki so ga pevci vložili v pripravo tega nastopa ni bil zaman. Že naslednji dan je v župnišču večkrat zabrnal telefon, saj so se od vsepovsod oglašali s čestitkami, ki smo jih bili prav veseli.

v Obisk pri bivšem števerjanskem kaplanu Elkotu

V nedeljo, 26. decembra, smo se po maši zbrali "na placu" v lepem številu. Mladi Števerjanci in nekateri naši prijatelji iz bližnjih vasi, smo skupaj odpotovali proti Otaležu, da bi obiskali našega bivšega kaplana Gabrijela Vidriha ali Elkota, kot smo ga vsi imenovali.

V Otalež smo dospeli okrog trinajste ure. To je majhna vasica pri cerknem, visoko v planinah, ki je bila takrat še vsa v snegu. Od tu smo imeli popoldne, ko se je prikazalo sonce, zelo lep razgled po bližnjih planinah.

Ob srečanju z Elkotom smo mu najprej voščili vesel božič in vse najboljše za njegov rojstni dan, ki ga je praznoval nekaj dni kasneje. Prosili smo ga, če bi si lahko pri njemu pripravili kosilo, saj smo si prinesli s seboj vse potrebno. Popoldne, ko smo se okrepčali, smo se vsi skupaj udeležili sv. maše, pri kateri smo sodelovali s petjem. Po maši pa smo pri Elkotu posedli za mizo, ko se je nato ob kozarčku briškega začelo vse naskok razlegati naše veselo petje. Razvil se je tudi zanimil razgovor o današnji mladini in o raznih verskih problemih.

Na večer smo si še ogledali jaslice in ob njih zapeli nekaj božičnih pesmi. Elko se nam je pred odhodom zahvalil za obisk in nam naročil, naj pozdravimo vse njegove bivše farane. Do dal je še, da je bil našega obiska zelo vesel in da je zadovoljen, da se ga števerjanska mladina še rada spominja. In to je tudi res, saj je nam mladim Elko pustil veliko lepih spominov. Pogrešamo ga, saj je po odhodu ostala za njim velika praznina pri števerjanski mladini, zlasti pri društvu, skvutih in zborih, katere dalj časa ni nihče zapolnil. Šele se - daj, z novim župnikom in njegovim pomočnikom Karlom Bolčino, se ta praznina polni.

Ko se je zmracilo smo se od Elkota poslovili z upanjem in željo, da se bomo kmalu spet srečali.

Eden izmed mladih

0°0°0°0°0

Odoben načrt za gradnjo slovenskih šol v Gorici.

Goriški občinski svet je odobril načrt za gradnjo slovenskih šol v Gorici, ki sta ga izdelala svetovnoznani arhitekt D'Olivo in inž. Cefarin. Končno bomo torej Slovenci dobili primerne prostore za naše šole. V nove prostore bi se po besedah goriškega župana, morale že v začetku šolskega leta 1988-89, vseliti slovenska goriška srednja in višje šole. Gre torej za velik uspeh zamejskih Slovencev. Zanj pa ima glavni delež Slovenska skupnost, ki je kot sad sodelovanja v večinah na pokrajini in goriški občini, dosegla, da je bila zamilsel o gradnji novih stavb za slovenske šole, končno uresničena. Potreben je bil tudi dogovor na deželni ravni, kjer je SSK v koaliciji z drugimi petimi strankami. Tudi tu je bil odziv ugoden. Predstavniki SSK (zlasti pokrajinski odbornik dr. Špacapan) so osebno posegli tudi pri ministru za šolstvo, ki je pokrajinskemu odborniku SSK osebno sporočil, da je bilo nakazanih za gradnjo slovenskih šol 5,6 milijard lir. Ponoven dokaz o pravilnosti politike SSK na Goriškem in potrditev nujnosti samostojnega političnega nastopanja, ki edino prinaša konkretne uspehe.

DELOVANJE ŠTEVERJANSKIH SKAVTOV

Vsak petek se števerjanski skavti srečujemo na sestankih v prostorih Sedejevega doma. Tu v glavnem izvajamo program, ki ga za vsak mesec določi goriško vodstvo. Letos je na programu celoletna priprava na tabor, saj posvečamo vsak mesec enemu od tabornih dni, kot so npr. dan zgradb, dan izražanja, dan športa itd. V prejših dveh mesecih smo se pripravljali na dan zgradb in pripravili nekaj miniaturnih. Pripravili smo se tudi na dan izražanja, za katerega smo napisali eno raziskavo, izvedli zelo zanimiv intervju z g. župnikom Antonom Lazačjem ter nekaj napisali. Vse te naše izdelke bo vodstvo ocenilo in točkovalo, tako da bodo na taboru že prvi dan nagradili najboljši vod.

Mesec februar je po programu posvečen dnevu staršev, naše naloge pa so naslednje: obiskati starejše sovaščane, napisati program dneva staršev in pripraviti sestanek, na katerem mora biti prisotna tudi dva starša. Skavti imamo torej polne roke dela.

Žal ni na vseh sestankih udeležba zadostna. Nekajkrat se je celo zgodilo, da smo bili v skavtski sobi v treh ali štirih. Na tak način je seveda dobro delovanje nemogoče. Nekateri člani opravičujejo svojo odsotnost z nezadostnimi izgovori, kot npr. šola. Seveda je šola prva skrb za vsakogar izmed nas, toda dve uri na teden si lahko vsakdo vzame, da pride na sestanek, saj pri tem ne bo ničesar izgubil. Nasprotno! Z aktivno udeležbo bo pridobil marsikaj koristnega. Mislim, da je veliko bolj in zanimiveje se srečati z ostalimi skavti prijatelji, pogovoriti se z njimi o lastnih iskušnjah in problemih, kot pa sedeti doma pred televizijskimi ekrani. Še najbolj koristno pa je to, da vsak sestanek zaključimo z mašo, pri kateri sodelujemo z branjem beril in prošenj ter s petjem.

Ostajam pa kljub vsemu mnenja, da so bili dosedanja sestanka kavalitetno res dobri, za še boljše uspehe pa je treba od vsakega izmed nas še več dobre volje in požrtvovalnosti, še predvsem, če se hočemo na taboru dobro izkazati in potrditi odlično tradicijo. Naš vod je namreč v šestih letih svojega obstoja bil vedno med najboljšimi vodi na taboru. Zato pa so važni sestanki in predvsem udeležba vseh, tako da lahko med nami vzpostavimo pravo prijateljsko vzdušje, brez katerega dober vod ne more obstajati.

Čaka nas v bližnji prihodnosti še veliko dela. Na programu pa je tudi več zanimivih srečanj, kot npr. izlet na sneg, ki bo 8. marca ter še športno srečanje z brati skavti s Koroške in Tržaške, ki bo 22. marca.

Edvard Kocbek:

STRAH IN POGUM

"Ta knjiga bo kamen spotike ekstremistom z desne, prav tako bo deležna pomilovalnih pogledov ekstremistov z leve" (Boris Pahor).

Najožji Kocbekov prijatelj misli tu na zbirko štirih novel, ki nosi naslov "Strah in Pogum". Res sta avtor in zbirka doživela izredno veliko ostrih in včasih celo nesramnih kritik, bo disi s katoliške, kot z levičarske smeri. To iz enostavnih, trmastih, subjektivnih razlogov. Vsaka stran je ocenjevala delo le po lastnih tirnicah in principih, tako da je pozabila na osnovne temelje novel, ki jih je Kocbek hotel posredovati slovenskemu človeku. Čeprav so bile ideje izredno globoke, so bile jasne in daljnovidne. Po tolikih razočaranjih, ki jih je Kocbek doživel v medvojnem obdobju, je videl napredek slovenstva le v združitvi, v enotnosti. Na žalost je ostalo in ostaja to le utopija, ker vsak trdi le svoje in ostaja pri svojem.

Priznani literarni kritik Josip Vidmar je označil knjigo kot "brezumno, krivično, neprijetno in nečloveško". Skratka, po Vidmarju knjiga "globoko žali in skruni ne samo čustva, ki jih moramo gojiti do naše osvobodilne borbe, marveč kako žali in skruni človeštvo kot tako, zavest in voljo do sveta, ki se bije za svobodo, za napredek, za popolnejšo eksistenco..." To je prav bistvo Vidmarjeve kritike. Njemu se pridružuje tudi širša skupina ne le literarnih kritikov, pač pa tudi politikov (Tone Pfaifer, Miško Kranjec, Dušan Furlan).

Na drugi stran pa se pojavita tržaška pisatelja Alojz Rebula in Boris Pahor, ki odločno spodbijeta vsako Vidmarjevo trditev in se zavzameta za Kocbekove novele. "To je knjiga, ki se je veselíš..., ker po plemenitosti svojega sloga in globoki analizi sodobnih problemov presega vse, kar se je doslej pri nas pripovednega napisalo po drugi svetovni vojni". To sta zapisala tržaška pisatelja v knjigi "Edvard Kocbek, pričevalec našega časa".

Osebo se sprašujem, v čem obstaja pravzaprav taka moč in učinkovitost knjige, ki tako razdvaja mnenja intelektualcev. Odgovor temu vprašanju so misli, ki sem jih navedel v začetku ter poudarek, da je Kocbek razkrival človekove duševne stiske v viharji vojni. Po svoji umetniški in psihološki vrednosti sta gotovo najpomembnejši noveli "Ogenj" in "Blažena krivda". (Se nadaljuje)

Matjaž Terčič

8. marec: Praznik žena?

41. let je minilo, odkar so tržaške slovenske in italijanske žene praznovale svoj prvi 8. marec. Bila je to skromna, sicer po številu velika proslava v dvorani Dma pristaniških delavcev, v Trstu. Udeležile so se je žene iz Trsta, pa tudi iz okolice. Prišle so peš, z avtobusi, z vlakom. Osební avtomobil je bil takrat še velik luksuz.

Neka udeleženka pravi, da se na proslavi niso pogovarjale o ženski problematiki, nič niso tožile, da niso enakopravne. Potekalo je komaj prvo povojno leto in njihova prva misel je bila, pravi, da morajo ustvariti temelje svojim novim družinam, da si morajo zagotoviti vsaj minimalne pogoje za obstoj, da skušajo pozabiti na gorje, grozote, mrtve, a ne da bi zatajile idealov, za katere so se ljudje borili in za katere so dali svoje življenje.

V teku desetletij se je marsikaj izpremenilo. Nastopilo je obdobje, ko so se ženske pričale o svoji neenakopravnosti in so se začele boriti za svoje pravice. Tej zahtevi so sledile proslave 8. marca, ki so imele precej drugačno vsebino: poudarjale so zahteve žen na po pravici do dela, do enakega plačila in podobno.

Z leti so proslave spremenile svojo obliko. Postajale so vedno bolj samo srečanja žensk, ki so si vsaj enkrat na leto privoščile zabavo in počitek, brez vseh obvez. Pred 41. leti so bile proslave 8. marca le priložnost za srečanje vseh naprednih žensk, da se pogovorijo, kako bi izboljšale svet, da bi ustvarile v svetu pogoje za mir in napredek. Nobenih zakusk ni bilo pri teh proslavah, nobenih družabnih večerov.

Osební nimam nič proti temu, vendar je nevarno, da na ta način pozabimo na pravi pomen praznovanja 8. marca.

Pred 42. leti so italijanske državljanke dobile volilno pravico, z leti tudi enakopravnost, vendar zdi se mi, da so ti dosežki ostali le na papirju in da se ne odražajo - vsaj pri nas - v realnem svetu. Zdi se mi, da se od časa do časa vrača patriarhalna doba in da še v večji meri pritiska na bitja ženskega spola. Morda se to dogaja le še na vaseh, kjer je zelo težko izpodrinuti staro, zakoreninjeno mentaliteto, vendar bi bil čás, da bi tudi tu ne bilo več takšnih in podobnih predsodkov do žensk.

Večkrat slišim, kako se stara ženička pritožuje, da bi rada šla na kulturno prireditev ali na zabavni večer, vendar tega ne more storiti, ker ji mož tega ne dovoli. Kam bo hodila, ko je že tako stara in ko tako in tako od tega ne bo ničesar odnesla. Ko slišim take in podobne težave, res ne morem razumeti, kako je sploh mogoče, da se more v predsobi leta 2000 še kaj takega dogajati. Morda se možje obnašajo na tak način, ker so ljubosumni, morda tudi zato, ker ne morejo in nečejo razumeti, da so minili časi, ko je mož lahko nemoteno zahajal v gostilno, žena pa je morala čepeti doma in garati. Ne vem; vem pa, da je že čas, da se otresemo preteklosti in odpremo oči realnosti.

Na žalost se zavemo, koliko je oseba veljala, le ko je ni več, a je takrat že prepozno.

DAROVI1. Za cerkev v Števerjanu:

1. V spomin + Emila Bregant - Ana Vogrič - Števerjan	30.000
2. V spomin ++ bratov in sestre - Franciška Mugerli - Števerjan	50.000
3. N.N. Števerjan	30.000
4. Zadruga St. Florjan namesto cvetja na grob + Ivanke Gabrovec vd. Mužić	50.000
5. N.N.	100.000
6. N.N.	100.000
7. N.N. v čast Materi Božji	50.000
8. Letnik 1941	100.000
9. N.N.	50.000
10. V spomin + Efrem Klanjšček, svak ob 1. obletnici	100.000
11. Letnika 1924 in 1925	50.000
12. Letnik 1946	100.000
13. N.N.	20.000
14. V spomin + Jožef Maraž	50.000
15. N.N.	30.000
16. V spomin botru Jožefu Maraž, Marija in Štefan Vogrič	50.000
17. N.N.	30.000
18. V spomin + Jožefa Maraž, svojci	100.000
19. V spomin + Jožefa Maraž, Ciglič Remigij	20.000
20. N.N.	50.000
21. Nabrale žene za novi plašč	612.000
22. Za nove male elektronske orgle	50.000
23. V spomin + Jožefa Maraž, Sekcija SSK - Števerjan	50.000
24. N.N.	10.000

Za cerkev na Jazbinah:

1. Prinčič Erna	25.000
2. N.N.	100.000
3. N.N. za večno luč	50.000
4. N.N.	10.000
5. N.N.	50.000
6. N.N. za večno luč	50.000
7. N.N.	50.000

Za lačne:

1. N.N. (Jazbine)	10.000

Za Števerjanski vestnik:

Copič Albina £ 20.000; N.N., Kržišče £ 5.000; Perin Jožef £ 7.000; Merica Dorni £ 5.000; Karolina Komic £ 10.000.

VSEM NAJLEPŠA HVALA !

Za novi klavir - Števerjan:

1. Glasbena šola - Števerjan	875.000
2. N.N.	125.000
3. N.N.	100.000
4. Vera Humar	50.000
5. Dornik Silvan	100.000
6. Peter in Marko Udovič v spomin na + mater	100.000
7. Herman Srebernič	50.000
8. N.N.	100.000
9. Druž. Mužič v spomin na + mater	200.000
10. N.N.	30.000
11. N.N.	100.000
12. N.N.	50.000
13. Meri Dornik	50.000
14. Druž. Dornik in Hlede	80.000
15. N.N.	60.000
16. Nona Pintar	50.000
17. N.N.	50.000
18. Nežica Bajt	20.000
19. N.N.	300.000
20. N.N.	20.000
21. Čtiroci + Jožefe Komjanc	150.000
22. Letnik 1946	100.000
23. N.N.	50.000
24. Bulfoni Evelin	10.000
25. N.N.	10.000
26. Mladinski zbor - Števerjan	100.000
27. N.N.	50.000
28. Dar kolednikov na sv. Tri Kralje	551.000
29. Ana Valentinčič, v spomin na + moža ob 2. obletnici	50.000
30. Svojci, ob 1. obletnici smrti + Ivana Korsiča	50.000
31. N.N.	10.000
32. N.N.	100.000
33. Skupina učiteljev, kolegov	80.000
34. N.N.	50.000
35. Marčelo Humar	100.000

Še nekaj darov za cerkev v Števerjanu

do 15.2.1987:

1. N.N.	50.000
2. N.N.	30.000
3. N.N.	30.000
4. Svojci, v spomin na + Justino Tercič vd. Klanjšček ob pogrebu	100.000
5. N.N.	60.000

Mladinski zbor na Mali Cecilijanki

Na praznik Brezmadežne, 8. decembra 1986, je bila v Katoliškem domu v Gorici Mala Cecilijanka, revija mladinskih pevskih zborov z Goriškega. Med temi je nastopil tudi mladinski zbor našega društva, pod vodstvom Anke Černic. Števerjanski malčki so nastopili s tremi skladbami in so se kar dobro odrezali. Nastopili so še ob koncu prireditve, ko so skupaj z drugimi vrstniki napolnili oder Katoliškega doma in zapeli skupno zaključno pesem. Mladi števerjanski pevci pridni vadijo ob sobotah in nam večkrat pripravijo kako presenečenje, ko sodelujejo s svojimi svežimi glasovi pri nedeljskih mladinskih mašah. Želimo jim še veliko uspeha.

TEREZIKA SREBERNIČ PREJELA LITERARNO NAGRADO MLADIKE

Literarni natečaj revije Mladika, je letos zmagala Terezika Srebernič iz Števerjana. Prejela je namreč drugo nagrado (prve niso podelili) za cikel pesmi z naslovom "Strune v duši". Komisija, ki je ocenjevala letošnja dela je Terezikino nagrado takole utemeljila:

"V ciklu krajših pesmi izraža mlada avtorica vrsto rahlih občutij, uglasenih na razpoložensko zajemanje narave in na nežno prisluškovanje sebi in sočloveku".

O nagradi poroča letošnja prva številka Mladike, ki je objavila tudi fotografijo z nagrajevanja, ki je bilo v Peterlinovi dvorani v Trstu.

Ponosni smo, da imamo v vasi pesnico, ki se je tako uveljavila. Društvo Sedej Tereziki iskreno čestita za uspeh. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Števerjanskega vestnika in izraža upanje, da nam bo kamlu poslala kak prispevek v objavo.

Božičnica v Števerjanu

Na kratko poročamo še o letošnji božičnici, ki je bila na praznik sv. Treh kraljev v Števerjanu. Nastopili so mladinski, dekliski in mešani zbor, otroci z zelo ljubkim prizorčkom, ob koncu pa je bila tradicionalna novoletna tombola. Udeležba je bila izredno številna, tako ta je bil izkupiček, namenjen nakupu klavirja, kar dober.

ZAPUSTIL NAS JE JOŽEF MARAŽ IZ ŠČEDNEGA.

Nič več ga ne bomo videli ob nedeljski glavni maši. Eden manj bo. Tudi ob pomenku po maši s sosedi pred cerkvijo ga več ne bo. Zapustil nas je namreč za vedno Jožef Maraž iz Ščednega. Bil je namreč eden zvestejših obiskovalcev nedeljske glavne maše. Bolezen mu ni prizanesla, po krajšem postanku v goriški bolnici ni bilo več nobene pomoči. Jožef je bil dobro poznan v vasi. Imel je številno družino, kar šest otrok,

Pred leti se je tudi udeleževal v vaškem življenju in bil občinski svetovalec na listi tedanje Kmečko delavske zveze (sedanje Slovenske skupnosti). Potem se je z leti umaknil v svoje mirno življenje.

Kot smo zapisali je imel šest otrok, med katerimi naj omenimo Dariota, ki se aktivno udeležuje v slovenskih goriških športnih organizacijah in je bil tudi kandidat na listi Slovenske skupnosti na zaupnih občinskih volitvah.

Pogrebu, ki ga je opravil domači župnik Anton Lazar je prisostvovalo veliko domačinov in sosedov, kar je priča spoštovanja, ki ga je pokojni Jožef užival.

Tudi mi izražamo željo, da bi mirno počival v števerjanski zemlji. Ženi, otrokom in vsem svojim izražamo naše globoko sožalje.

PREŠERNOVA PROSLAVA NA BUKOVJU.

Prosvetno društvo "Briški grič" je priredilo Prešernovo proslavo v svojih prostorih na Bukovju. Na sporedu so bile recitacije števerjanskih otrok, nastopila so še Sovodenjska dekleta. Govor pa je imel neki časnikar iz politik iz Gorice.

VINSKI MUZEJ V ŠTEVERJANU.

Števerjanska sekcija organizacije "Agriturist" si je omislila "vinski muzej", ki bo v prostorih gradu Formentinijev v Števerjanu. Je to lepa in originalna zamisel, ki je bržda edina v deželi Furlaniji Julijski krajini. Zbrali so nad tristo primerkov raznega vinskega orodja, ki so ga naši ljudje uporabljali nekako do leta 1950, ko se je delo v kleti tako spremenilo, da vse to ni prišlo več v poštev.

Za posrečeno zamisel, ki bo še našim potomcem dokazovala, kako so pri nas delali in se trudili, gre organizatorjem samo čestitati.

GOLF -IGRIŠČE V ŠTEVERJANU.

Letos maja naj bi otvorili novo igrišče za golf v Števerjanu. Tako je povedal predsednik družbe odv. Michele Formentini na zadnji skupščini te organizacije, v katerem odboru so še Alice Taxis, Silvio Cattalini, Ennio Geromin, Leonardo Formentini. Vsake pridobitve se moremo Števerjanci veseliti!

BRIŠKA GORSKA SKUPNOST IZVAJA PONEMBNA JAVNA DELA NA PODROČJU ŠTEVERJANA.

Briška gorska skupnost, ki ji predseduje in jo vodi predstavnik Slovenske skupnosti iz Števerjana Hadrijan Corsi je oddala na dražbi dela za ureditev ceste k Aščevim in za izgraditev podpornega zidu v Grajski ulici ob znanih Borovcih kjer imamo Števerjanci nekake domače "Križanke", to je prostor za poletne prireditve. Dela so se hitro začela na cesti h Aščevim in jim z veliko strokovnostjo izvaja podjetje Valerio Andrea iz Červinjana pod nadzorstvom Briške gorske skupnosti. Za ureditev ceste k Aščevim bodo porabili 75 milijonov lir. Za izgraditev podpornega zidu bo Borovcin pa bodo potrošili 20 milijonov lir.

Ob vsem tem moramo povedati, da imajo v Gorski skupnosti večino Krščanski demokrati in Slovenska skupnost in so predstavniki števerjanske občinske uprave v manjšini in torej nimajo nobene odločilne besede.

Naj povemo še, da se je sestala sekcija Slovenske skupnosti za Števerjan skupno s predsednikom Corsijem in razpravljala še o nadaljnjih javnih delih, ki jih bo ta ustanova uredila na področju naše občine.

Po drugi strani gre zabeležiti dejstvo, da občinska uprava še sedaj ni uredila in zaključila malih opravil pri otroškem vrtecu, kljub temu, da je že jeseni župan slovesno obljubljal, da bodo dela zaključena tekom novembra. November je že daleč. Dela pa niso izvršena.

K sreči, da si je Slovenska skupnost ohranila mesta v Briški gorski skupnosti, sicer bi Števerjanci poslušali le obljube nove uprave in brali velike obljubovalne naslove v Primorskem dnevniku.

-----
in+an

MIRKO HUMAR NOVI TAJNIK SLOVENSKE SKUPNOSTI V ŠTEVERJANU.

Dosedanji tajnik Slovenske skupnosti v Števerjanu, ki je prevzel važna mesta v deželnem vodstvu te edine slovenske stranke v Italiji, Marjan Terpin je podal ostavko na mesto tajnika števerjanske sekcije. Tako je odbor na eni zadnjih sej izbral novega tajnika. To je Mirko Humar iz Klanca in ga ni treba posebej Števerjancem predstavljati saj je bil vedno aktivno prisoten v števerjanskem družbenem dogajanju. Tako je bil tudi predsednik katoliškega prosvetnega društva "Frančišek B. Sedej". Novemu tajniku želimo trdnih uspehov v njegovem delu!

KMETIJSKA ODDAJA NA RADIU TRST A.

Vsi smo že poslušali Kmetijsko oddajo na Radiu Trst. To je že stara in častitljiva oddaja. No in sedaj zanjo piše naš domači števerjanski kmetijski izvedenec Ivan Vogrič. Njegove zanimive tehnične članke smo imeli priliko brati tudi v našem Vestniku, saj je že več časa naš sodelavec in mu pero zelo dobro teče. Ivanu moramo samo čestitati!

DUHOVNIK MARJAN KOMJANC JE PRAZNOVAL SEDEMESELETNICO

Števerjanski rojak, Marijan Komjanc, že več let župnik v Sovodnjah ob Soči, je januarja meseca letos praznoval sedemdeseti rojstni dan. Vse svoje življenje je posvetil veri in tako opravljal dušnopastirsko službo po raznih krajih, kjer pač je bilo potreba. Poučeval je tudi na raznih šolah in končal je bil postavljen za župnika v Sovodnje, kjer poleg dušopastirkega poslanstva posebno skrbi za skavte.

Gospodu Marijanu vsi Števerjanci čestitamo in mu kličemo: na mnoga leta!

HERMENEGILO PODVERSIČ PETINOSEDESELETNIK

Naš dolgoletni spoštovani župan Hermenegild Podversič je sredi februarja obhajal petinosemdeseti rojstni dan. Vseskozi smo ga videvali še s kolesom, kako je mladostno vozil po goriških in števerjanskih cestah. Zadnje dni je nekoliko opešal in je moral za kratek čas v bolnico. Se pa je že vrnil domov in vsi mu želimo, da di bobobra okreval. Namreč vsi poštenci Števerjanci ga spoštujemo saj je bil vedno premočrten in pošten Števerjanec in Slovenec. Ostal je vseskozi zvest svojim idealom, zvest svoji stranki, prej Kmečko delavski zvezi, sedaj Slovenski skupnosti. Tudi v težkih momentih se ji ni niti najmanj izneveril. Zato nam bo za vedno ostal svetel vzgled! Prav tu v Števerjanu, ko dandanes ni več tako.

Vedno se zanima za politično življenje in nepoštenje nekaterih ob zadnjih volitvah, ga je močno prizadelo.

Mladi smo ponosni nanj, ponosni na njegov zgled, ponosni na njegove nauke in moške besede; želimo mu zato dragi gospod Gilgo: še na mnoga leta!

SPOMIN NA ALENKO ČERNIC

Minilo bo v tem času leto odkar je odšla v večnost Alenka Černic. Mnogi Števerjanci, posebno mladi jo ohranjamo v hvaležnem spominu, saj nam je njen odhod izkopal veliko vrzel.

Spomin nanjo nas večkrat bodri, saj je vedno z veseljem opravljala svoje prosvetno poslanstvo v društvu, zboru, med skavti.

Tudi dramska družina, ki je letos postavila na oder Finžgarjevo igro se je nanjo večkrat spomnila. Bila je namreč pri prejšnjih predstavah vedno z nami. Rože, ki so igralcem podarili so namreč ti spoštljivo ponesli na njen prerani grob na števerjanskem mirnem pokopališču.